

MODTAGET
LEDELSESSEKRETARIATET

Til
Folketingets Præsidium

Dato 18.03.15 Kl.

Christiansborg, 17 marts 2015

1. Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg har besluttet at afholde tre høringer i foråret 2015. Den første skulle være en høring om forskningsbaseret myndighedsbetjening, og den skulle afholdes den 16. marts 2015, kl. 12.30 - 15.00, i Landstingssalen.

Udvalget havde 11. november nedsat et underudvalg bestående af to hovedordførere, Esben Lunde Larsen (V) og Jeppe Bruus (S). Dette underudvalg udarbejdede et program med ønske om specifikke repræsentanter for 3 erhvervsorganisationer/analysecentre (Landbrug og Fødevarer, Dansk Industri og SEGES (Videncentret for Landbruget m.v.), 3 universiteter (KU, AU og DTU) og 3 ministerier (Fødevarerministeriet, Miljøministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet).

Erhvervsorganisationer og universiteter meldte hurtigt og positivt tilbage. Det samme gjorde embedsmændene fra de tre ministerier.

Men få dage efter tilmelding af en kontorchef og to afdelingschefer fra de i alt 3 ministerier beklagede de alle tre, at de ikke kunne deltage alligevel.

I stedet kunne Uddannelses- og Forskningsministeriet tilbyde, at ministeren deltog (ca. 3 min.) uden debat, og at en styrelsesdirektør efterfølgende gav et faktuel indlæg på 5-10 minutter. Man meddelte også, at ministeren og styrelsesdirektøren ville forlade konferencen efter oplægget, og endelig meddelte man, at "Fødevarerministeriet og Miljøministeriet har meddelt os, at de desværre ikke har mulighed for at sende en repræsentant til høringen" (mail fredag 6. marts 2015).

Ministersekretariatet sendte en uddybende/forklarende mail til udvalgets sekretariat 11. marts 2015 med bl.a. denne formulering:

"Regeringens holdning er, at embedsmænd ikke bør deltage i høringer i folketingets regi uden ministerens samtidige tilstedeværelse, hvis en sådan deltagelse vil kunne indebære en sløring af ansvarsforholdene på ministerområdet eller vil kunne sætte embedsmændene i situationer, hvor de reelt varetager politikerroller."og afslutningsvist i samme mail:

"Det vil således være ministeren, der deltager i høringen ledsaget af en embedsmand, som kan svare på eventuelle tekniske spørgsmål."

På forespørgsel til Uddannelses- og Forskningsministeriet blev det oplyst, at man skulle have tre ministre til at deltage i høringen, hvis tre ministeriers embedsmænd skulle deltage i høringen.

Folketingets udvalg har tradition for at indkalde eksperter, valgte repræsentanter eller medarbejdere /embedsmænd fra virksomheder, organisationer, og ministerier, styrelser m.v. til at deltage i hørings-paneler i høringer, der som regel er offentlige.

Det vanskeliggør Folketingets arbejde betydeligt, at det ikke er muligt at afholde høringer med tekniske gennemgange fra relevante embedsmænd, der ofte kan være førende med viden på området. Regeringen henviser til brev af 1. oktober 2014 til Folketingets Formand som begrundelse for denne praksis. Det nævnes i brevet, s.2: "Embedsmænds deltagelse i høringer i folketingets regi er ikke udtrykkeligt omtalt i betænkningen om embedsmænds rådgivning og bistand". Men regeringen nævner eksplicit i brevet, s. 2, at regeringens opfattelse er, at embedsmænd ikke bør deltage i høringer uden minister: "hvis en sådan deltagelse vil kunne indebære en sløring af ansvarsforholdene på ministerområdet eller vil kunne sætte embedsmændene i situationer, hvor de reelt varetager politikerroller. Om dette er tilfældet, vil bero på en konkret vurdering af den enkelte situation".

Udvalgets høring, som vi måtte aflyse, havde berøringsflade med 5 ministerier, hvor vi dog kun inviterede to afdelingschefer og en kontorchef fra i alt tre ministerier.

Vi foreslår Præsidiets, at Præsidiets overvejer muligheder for at styrke kvaliteten af udvalgenes arbejde, særligt i forbindelse med høringer, så også seniorkonsulter og ledende embedsmænd har mulighed for at deltage uden at hvert ministeriums minister er til stede under høringen,

Herunder beder vi Præsidiets inddrage i overvejelserne, at det nuværende snævre regime næsten udelukker udvalgene fra overhovedet at arbejde med tværgående emner, som alle vil kræve flere ministre indkaldt for at overvåge de pågældende ministres embedsmænd.

Præsidiets må også medtage i overvejelserne, at udvalgene med det nuværende stramme regime opmuntres til at få input fra alle andre end ministerierne. Det kan resultere i høringer, der er unødigt skævvredet, idet et udvalg næsten altid kan være sikker på, at næsten alle organisationer uden for Slotsholmen vil have interesse i at deltage med organisationsvalgte eller organisationsansatte, hvorfor udvalg kan være tilbøjelige til at lave høringer med færrest mulige embedsmænd fra ministerier og styrelser, og sjældent med deltagere fra mere end eet ministerium. Herved er det oplagt, at regeringens og ministeriernes væsentlige synspunkter i en række tilfælde kan blive svækket eller delvist overset, hvad udvalgene ikke har nogen interesse i.

2. I forlængelse af problemstillingen - om at få embedsmænd til at deltage i f.eks. folketingshøringer med oplæg - ønsker vi også at nævne et andet problem, som yderligere vanskeliggør folketingsudvalgs brug af høringer om aktuelle emner:

Udvalgets høring om forskningsbaseret myndighedsbetjening skulle - hvad der ofte forekommer - tage udgangspunkt i en længe ventet rapport, som har været under udarbejdelse i dette tilfælde siden 2013, da Styrelsen for Videregående Uddannelser udsendte en disposition for en tilsynsrapport. På baggrund af input fra de fem involverede fagministerier og de fem involverede universiteter, udsendte man i februar 2014 tilsynsrapporten til høring. Rapporten har de sidste måneder været ventet og forventet.

Ministerier må naturligvis selv planlægge udgivelse af rapporter, analyser m.v., herunder udgivelsesdatoer. Samtidigt er det oplagt, at det er rimeligt, at det/de relevante ressortudvalg i Folketinget orienteres løbende om væsentlige projekter og status undervejs, herunder er det nyttigt for udvalgene at få en forhåndstilkendegivelse om forventet udgivelsesdato/trykkedato, så udvalg får en mulighed for at kunne afholde en aktuel høring eller et aktuelt samråd om en sådan ny rapport.

En sådan høring eller evt. samråd er med til at fokusere på hovedtræk af rapporten, og er derfor også nyttigt for regeringen.

Vi skal derfor bede Præsidiets overveje, hvordan samarbejdet mellem Regering og Folketing kan styrkes på også dette område, så Folketingets udvalg får mulighed for tidligt at tage stilling til væsentlige forslag i form af f.eks. en høring eller et samråd samt herved at bidrage til at sprede information til befolkningen og styrke debatten om sådanne væsentlige forslag.

Med venlig hilsen,

FIV's underudvalg vedr. høringen om forskningsbaseret myndighedsbetjening

Esben Lunde Larsen (V) og Jeppe Bruus (S)